

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Mivḥar ha-peninim

Ibn-Gabirol, Shelomoh Ben-Yehudah

הדוהי-ןב המלש, לוריבג ןבא

Be-Ṭshernoṽits, 615 = 1854

ךלמה רעש

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12379](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12379)

שער השתיקה כג

דבריי דבור בשכל כמלא בתבשיל • מה מלא רוב קשה בתבשיל וכתקונו יפה • כך הדבור לאיש שכל) ע"כ :

שער יתרון מעלת הדברים הנכונים על השתיקה • אמר החכם דבר אמת טוב מהשתיקה • ואמר כי אנשים גנו לפני המלך הדברים • אמר חלילה • כי מי שיטיב לדבר יוכל לשתוק ולהשיב ואמר לא ימלאנו לבו לדבר אלא מופלג או מחליק: ואמר יש מלה שמשיבה נקמה :

(תוספת) ואמר מלה נכונה נופך ומשובצת זהב • טוב מלה כאבן ספיר • ולא תסולה בכתם אופיר •) ע"כ :

שער המלך אמר החכם מי שהמלך תובעו • תצר עליו ארצו • יראי אלהים כפי מה שיאות והמלך לשמוע לו • והתנהגו עם בני אדם בטובה: ואמר המלך והתור' ב' אחי' לא יעמוד האחד מבלתי

פירוש

שער יתרון מעלת הדברים שלפעמים טובים זות' מהשתיק' • גנו לפני המלך הדברים • בסתם ושנחו השתיקה • חלילה • שיסיה חמיד טוב לשתוק אף לחכמים • כי החכם שידע להטעים דבריו שיסיו בהשכל: יכול לשתוק • כשאין השעה נריכה לכך • מופלג • בחכמה • או מחליק • לשונו להטיב ולייפות דבריו • שמשיבה נקמה • שמזכך חמת אדם בדברים אליו דברי רז"ס :

שער המלך תובעו • על דבר שעשה ומבקש עלילות: תצר עליו ארצו • אף אם רחב מאוד כי לא יוכל להמלט מפניו: יראי אלקים • כלומר היו יראים מפני אלקים ואף לשמוע למצות המלך: המלך והתורה • אשר על פיה ינהג בני מדינתו הם שני אחים •

ושק

ח

קס :
ועלתם
דברים
ס תקל
תקוה
תקוה
שאתה
ואמר
האדם
לד
ה סודך
ואמר
לו : כי
מועט:
השתק
ע • עין
מר יפה
ל לרוב
ותועלתם
דברים
הרכילות
שישמעו
מדברים
י מלחמות
חלוקת
ז במהרה
מעליו :

שער המלך:

מבלתי השני • אל תדור בעיר שאין בה מלך נורא
 ואמר אל תדור בעיר שאין בה שופט צדק ורופא חכם:
 ושוק נמצא • ונהר נגד: ואמר המלך כאש: אם
 תרחק ממנו תצטרך אליו • ואם תקרב אליו ישרפך •
 ואמר כאשר המלך יריבך • המעט אמריך • כי אתה
 מנוצח • ואמר הרע שבממון שלא יוציאו ממנו • והרע
 שבחברים המדיח • והרע שבמלכים אשר יראהו הנקי:
 והרע שבארצות אשר אין בה שובע ולא בטחה: ואמר
 צדק המלך המועיל לעם יותר משובע הזמן: ואמר
 חברת המלך אע"פ שיש בו כבוד יקר והומה להר גבוה
 שיש בו כל פרי טוב וכל חיות רעות • העליה אליו
 קשה • והעמידה בו יותר קשה: ואמר כשיחמסנו אדם
 נזעק אל המלך: וכשיחמסנו המלך, אל מי נזעק:
(תוספת) ואמר ארבע אין זוכים עמהם בדין •
 הבורא • והמלך: ועם אביו • ועם רבו •
 ואמר אל יערב לך משל המלך • כלומר שמכשל ע"פ
 מלך: פן תקיאנו ותשלם ארבעהים • ואמר אל תבוזה
 עבדיו ואל תשחק עם נשיו: ואמר השמר בסודו ואל
 תשקר בפניו כי נביא הוא: ואמר ירא משחקו כי
 עמוקות

פירוש

ושוק נמצא - ל"ח לכל לרכיו: ונהר נגד - נהר מושך: מצטרך אליו •
 או למ"מ • או לשפוט ביך וזין חבירך וכדומה: המעט אמריך •
 בסתגלותיך להסווכה עמו: שלא יוציאו ממנו • ללרכי האדס ולעזרת
 חביריו חלף מאסף תמיד: המדיח • ומסיתו לדבר רע: יראהו הנקי •
 אף הזכאי מתירח ממנו שאינו צוחר בצדק ומשפט • אל מי נזעק • לך
 הרחק מקרבתו • (פי' תו') • אין זוכים • כי לרכיס להכנע מפניהם:
 משל המלך • לעשות כמוהו: עם נשיו • שלא יחשך: כי נביא הוא •
 לבו רחב להבין כל דבר כנביא: ירא משחקו • אס הוא מראה לך פנים
 שוחקות

שער אהבת האמת כד

עמוקו' מחשבותיו ראה הארי נוהם ומרקיגלי' מלתועותיו):

שער אהבת האמת אמר החכ' מנוחת החפמי'

במצא האמת י' מנוה' האוילים במצא השקר :

ואמר באמ' קיום כל הדברים ובשקר סורם י' ואמר כי

מלך אחד צוה להרוג חכם אחד שהיה חולק עליו

בשקר י' וכאשר הוצא ליהרג ראה אשתו שהיתה בוכה:

אמר לה למה תבכי אמרה לו ולמה לא אנכה והורגים

אותך על לא דמם בבפך : אמר לה והאיך היית רוצה

שיהרגוני על חמם שיהיה בכפי :

(רוכפת ואמר האמת מרפא : ומחלה בעקשו' פהי

ואמר האמת אור לעינים והכזב פה לרגלי':

ואמר הכזבן אף כי אמת ידבר י' אין לדבריו מתהבר) :

שער העושר אמר החכם יש שתהיה החכמה

נמכזה במסכנות והאולת תכסה העושר. ואמר

עושר האדם יכסה את מומיו ומצדיקו בכזביו : ושכל

הרש גבוה י' וחכמתו נחשבת לאולת י'

(רוכפת ואמר דעת בלי עושר כרגלים בלא מנעלי':

אמר עושר בלי דעת כמנעלים בלי רגלים :

ואמר עושר בלי שכל י' כתפל בלי מלח לאכול י' ואמר

שכל

פירוש

בחקות אל חסי צוטח על זה * והמשל ע"ז : הארי נוהם * ומראה

כמשחק וערף יגלה מלחמותיו :

שער אהבת האמת מנוחת החכמים * ומנחתם : סורם *

מעביר' מן הקיום : בשקר :

בעלילות שקר :

שער העושר נמכזה * מאוסה בעיני בני אדם : במסכנות

בחסם עני : והאולת תכסה * אותה העושר :

שער

נורא
חכם:
אם
שך
אתה
והרע
הנקי:
ואמר
ואמר
גבוה
אליו
אדם
רבו
ע"פ
תבוה
ואל
קו כי
אליו
ד
ולעזרת
הנקי
לך
יחס:
א הוא
לך פנים